

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Patentti- ja rekisterihallituksesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä huhtikuuta 2013 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi Patentti- ja rekisterihallituksesta (HE 41/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- ylitarkastaja Mika Kotala, työ- ja elinkeinoministeriö

- ylijohtaja Eero Mantere, Patentti- ja rekisterihallitus
- neuvottelujohtaja Harri Sirén, Palkansaajajärjestö Pardia ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- markkinaoikeus
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Yrittäjät
- Patentti- ja rekisterihallituksen johtokunnan puheenjohtaja Jorma Turunen.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Patentti- ja rekisterihallituksesta. Lailla korvattaisiin nykyinen patentti- ja rekisterihallituksesta annettu laki. Ehdotetulla lailla korvattaisiin viraston johtokunta neuvottelukunnalla. Lisäksi selkeytettäisiin lain- ja asetuksentasoista viraston organisaation sääntelyä siten, että toiminnan

tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta vastaava pääjohtaja päättäisi nykyistä itsenäisemmin viraston organisaatiosta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin aikaisintaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta kannattaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana. Uudistus selkeyttää Patentti- ja rekisterihallituksen ohjausjärjestelmää ja johtamista. Muutoksen myötä virastolla tulee olemaan nykyistä paremmat

edellytykset reagoida toimintaympäristön muutoksiin sekä resurssitarpeiden vaihteluun.

Johtokunnan lakkauttaminen. Esityksessä ehdotetaan viraston johtokuntaa lakkautettavaksi ja sen tilalle muodostettavaksi neuvottelukunta,

jonka tehtäväksi tulisi tukea viraston strategista suunnittelua ja edistää viraston ja sen sidosryhmien välistä yhteistyötä. Johtokunnan roolin katsotaan menettäneen merkitystään uudistuneiden tulosohtaus- ja talousarviomenettelyiden myötä. Ratkaisu on yhdenmukainen useiden muiden valtionhallinnon virastojen linjausten kanssa; johtokuntia on korvattu neuvottelukunnilla muun muassa Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa, Säteilyturvakeskuksessa ja Suomen ympäristökeskuksessa. Talousvaliokunta pitää johtokunnan lakkauttamista perusteltuna ja yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan neuvottelukunnan perustaminen on tarkoituksenmukaisin tapa järjestää johtokunnalta jäävien tehtävien hoitaminen.

Organisaation rakenne. Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu virasto, jonka toiminta on pääosin lakiin sidottua harkintaa. Ydinprosesseja ovat patenttien, hyödyllisyysmallien, tavaramerkkien ja mallioikeuksien rekisteröinti sekä yhteisöjä koskeva rekisterinpito. Viraston asiakaskunnassa tapahtuu muutoksia ja viraston suoritteiden kysyntä vaihtelee runsaasti virastosta itsestään riippumattomista syistä. Palveluiden sähköistämisen ja prosessien yhtenäistämisen myötä resurssien tarve eri puolilla organisaatiota on muutoksessa. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että toimintaympäristön vaatimusten

muuttuessa virasto pystyy vastaamaan muutokseen tarjoamalla palveluita joustavasti kysynnän mukaisesti. Organisaatorakenteen — ja siten välillisesti myös resurssien — sitominen lain ta-soiseen säädökseen ei ole paras mahdollinen tapa järjestää viraston toiminta. Organisaatorakenteen määrittely valtioneuvoston asetuksella on huomattavasti parempi tapa varmistaa viraston mahdollisimman tarkoituksenmukainen järjestäytyminen.

Muutoksenhakua koskevat säännökset. Käsillä olevalla esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa 31 päivänä tammikuuta 2013 vahvistetuilla laeilla 112/2013 ja 113/2013 toteutettuja järjestelyjä liittyen siihen, miten Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnassa vireille saatettavien valitusasioiden käsittely järjestetään yhtäältä valituslautakunnan ja toisaalta markkinaoikeuden kesken siinä vaiheessa, kun teollis- ja tekijänoikeudellisten asioiden keskittäminen markkinaoikeuteen tulee voimaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
vpj. Marjo Matikainen-Kallström /kok
jäs. Lars Erik Gästgivers /r
Teuvo Hakkarainen /ps
Johanna Karimäki /vihr
Jukka Kärnä /sd

Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vas
Martti Mölsä /ps
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /kesk
Kaj Turunen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller.